

FUNCTIONAL CONDITION OF MEDICAL STUDENTS AT CREDIT-MODULAR SYSTEM OF TRAINING

Korobchansky V.A., Reznichenko A.G.

ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ

М

**КОРОБЧАНСЬКИЙ В.О.,
РЕЗНИЧЕНКО О.Г.**
Харківський Національний
медичний університет

УДК: 613.97-
057.875:378.147:378.3

**ФУНКЦИОНАЛЬНОЕ
СОСТОЯНИЕ СТУДЕНТОВ-
МЕДИКОВ ПРИ КРЕДИТНО-
МОДУЛЬНОЙ СИСТЕМЕ
ОБУЧЕНИЯ**

**Коробчанский В.А.,
Резниченко А.Г.**

Выявлено, что студенты, обучающиеся в условиях семестрово-зачетной системы, демонстрируют более высокие показатели умственной работоспособности, в то время как студенты, обучающиеся в условиях кредитно-модульной системы, отличались большей психоэмоциональной устойчивостью и лучшими показателями самочувствия, активности, настроения. При обеих системах обучения от 27,38±3,07% до 42,95±2,8% студентов имели отклонения в состоянии психического здоровья донозологического характера.

Міністерство освіти України у 2004 році провело аналіз підготовки фахівців у вищій школі, який виявив низку недоліків існуючої системи вищої медичної освіти й актуальність впровадження Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS), що може забезпечити досягнення стандартів високої якості підготовки лікарів і визнання їхньої кваліфікації у країнах ЄС та підвищити конкурентоздатність української вищої школи [3].

Принципові відмінності кредитно-модульної системи навчання полягають у зменшенні аудиторних годин та кількості дисциплін порівняно з семестрово-заліковою системою навчання (відповідно з 8381 годин до 5500, з 90 предметів до 70); у збільшенні до 40% обсягу самостійної роботи студентів; стовідсотковому контролі знань студентів; зміні співвідношення між викладачами та студентами (при кредитно-модульній системі 1:4 або 1:5, при семестрово-заліковій — 1:8); у відсутності літньої виробничої практики та додипломної спеціалізації; індивідуалізації підходу до навчання тощо [4].

Мета дослідження. Введення в освітній процес якісно нової інноваційної методології його організації зумовило необхідність проведення психогігієнічного дослідження, спрямованого на вивчення відповідності умов та характеру навчання функціональним можливостям організму студентів вищих медичних навчальних закладів з метою попередження можливих порушень у стані здоров'я донозологічного і хворобливого ха-

рактеру, підтримання високої працездатності та психічної стійкості студентів. Що і стало предметом нашого дослідження.

Нами було надано порівняльну психогігієнічну характеристику умов і характеру навчання студентів-медиків при традиційній і кредитно-модульній системах навчання, вивчено показники розумової працездатності, психоемоційного та функціонального станів студентів, дано оцінку умов їхньої життєдіяльності.

Результати дослідження.

Експериментальну групу склали студенти 3 курсу медичного факультету, що навчаються за кредитно-модульною системою (312 осіб). До групи порівняння увійшли студенти 4 курсу медичного факультету, що навчаються за семестрово-заліковою (традиційною) освітньою системою (215 осіб).

Дослідження показників функціонального стану організму студентів обох груп провадилося за умов стандартного розумового навантаження (на лекції та на практичному занятті) та підвищеного психоемоційного навантаження (під час підсумкового модульного контролю в умовах системи ECTS та іспиту в умовах семестрово-залікової системи), що дозволило дати об'єктивну оцінку загальної та психологічної стійкості організму.

При цьому розумова працездатність оцінювалася за показниками коректурної проби [1].

Як показали наші дослідження, звичайне розумове навантаження не викликає істотних змін у показниках ро-

© Коробчанський В.О., Резниченко О.Г. СТАТТЯ, 2010.

№ 3 2010 ENVIRONMENT & HEALTH 58

зумової працездатності студентів при обох системах навчання ($P>0,05$), однак під час підсумкового контролю (іспит, модульний контроль) кращі показники коефіцієнтів точності ($0,88\pm 0,01$) і розумової працездатності ($205,43\pm 6,31$) (відповідно $P<0,001$ і $P<0,05$) демонстрували студенти, що навчаються за традиційною (семестрово-заліковою) системою.

Порівняльний аналіз реакції на підвищене розумове та психоемоційне навантаження дозволив встановити, що при збільшенні коефіцієнта стійкості уваги в обох групах у студентів, що навчаються за кредитно-модульною системою, відзначалося деяке зменшення коефіцієнта точності від $0,83\pm 0,01$ до $0,79\pm 0,01$ ($P<0,01$) та зниження коефіцієнта розумової працездатності від $203,97\pm 3,15$ до $180,35\pm 2,67$ ($P<0,001$). За традиційної системи ці показники дещо поліпшувалися з $184,16\pm 1,03$ до $205,43\pm 6,31$ ($P<0,01$) відносно коефіцієнта розумової працездатності та з $63,91\pm 6,43$ до $82,25\pm 14,18$ відносно коефіцієнта стійкості уваги, хоча в останньому випадку ці зміни не мали достовірної відмінності ($P>0,05$).

Порівняльний аналіз психоемоційного стану студентів-медиків за результатами виконання тесту "САН" [1] свідчить про вищі значення показників самопочуття $3,37\pm 0,12$, активності $3,44\pm 0,05$ і настрою $2,7\pm 0,06$ (відповідно $P<0,01$, $P<0,001$, $P<0,001$) у студентів, що навчаються за кредитно-модульною системою.

Отже, студенти, що навчаються за традиційною (семестрово-заліковою) системою, демонструють вищі та стійкіші показники розумової працездатності, що свідчить про гарний функціональний стан, здатність довгостроково і якісно виконувати розумову роботу. Разом з тим, студенти, що навчаються за кредитно-модульною системою, відрізняються більшою психоемоційною стійкістю (включаючи стрес-стійкість) і кращими показниками самопочуття, активності та на-

FUNCTIONAL CONDITION OF MEDICAL STUDENTS AT CREDIT-MODULAR SYSTEM OF TRAINING

Korobchansky V.A., Reznichenko A.G.

It is thus revealed, that the students trained in the conditions of semester-test system, show higher indicators of intellectual working capacity while the students trained in the conditions of credit-modular system, differed larger psycho-emotional stability and the best indicators of state of health, activity, mood. At both systems of training deviations in a condition of mental health premarital character had a significant amount of students (from $27,38\pm 3,07\%$ to $42,95\pm 2,8\%$).

строю, що можна розцінювати як наслідок формуючого впливу переваг такої освітньої системи.

Порівняльна характеристика факторів ризику та особливості життєдіяльності студентів-медиків давалися за допомогою опитувальника "Спосіб життя" [2].

Серед студентів, що навчаються за кредитно-модульною системою, більша кількість осіб оцінювала психологічний мікроклімат у колективі як середній $27,56\%$ ($P<0,01$), вірогідно менша кількість, порівняно з представниками традиційної системи, давала йому високу оцінку $17,3\%$ ($P<0,001$). Серед студентів, що навчаються за кредитно-модульною системою, вірогідно менше число осіб суворо дотримувалося гігієнічно обґрунтованого режиму дня — $45,19\%$ ($P<0,01$). Студенти, що навчаються за кредитно-модульною системою, демонстрували нижчі показники відносно організації харчування, його якісних, кількісних характеристик і режиму — $13,46\%$ ($P<0,05$). Достовірних розбіжностей у дотриманні правил особистої гігієни і здорового способу життя не виявлено ($P>0,05$). Студенти обох обстежених груп демонстрували високі показники за цими критеріями особистого благополуччя.

Висновки

1. Студентам, що навчаються у медичному виші, незалежно від системи навчання властиві сприятливий психологічний мікроклімат, дотримання правил особистої гігієни, задовільне харчування і режим дня. При цьому спостерігається низький рівень рухової активності.

2. Характерною відмінністю способу життя студентів, що навчаються за кредитно-модульною системою, є дещо гірші показники психологічного мікроклімату, режиму дня та харчування.

3. Гігієнічна оптимізація умов навчання студентів-медиків, що навчаються за системою ECTS, має бути спрямованою насамперед на збільшення їхньої рухової активності, поліпшення кількісної і якісної адекватності харчування, оптимізацію психологічного мікроклімату у навчальному колективі.

4. Виявлені закономірності формування функціонального стану студентів-медиків є основою для подальшого вивчення впливу інноваційної форми навчальної діяльності (заснованої на принципах ECTS) на загальне і психічне здоров'я.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коробчанський В.О. Гігієнічна психодіагностика донологічних станів у підлітковому та юнацькому віці: посібник для докторантів, аспірантів, пошукачів та лікарів / В.О. Коробчанський. — Харків: Контраст, 2005. — 192 с.
2. Опитувальник "Спосіб життя" як метод оцінки факторів ризику у життєдіяльності підлітків / В.О. Коробчанський, Т.Ю. Проскуріна, О.В. Подаленко та ін. — К.: Укрмедпатентінформ, 2005. — 6 с. (Інформаційний лист № 210).
3. Пίδαєв А.В. Болонський процес в Європе / А.В. Пίδαєв, В.Г. Передерий. — Одеса: Одес. гос. мед. ун-т, 2004. — 192 с.
4. Поляченко Ю.В. Медицинское образование в мире и в Украине / Ю.В. Поляченко. — Х.: Контраст, 2005. — 464 с. Надійшла до редакції 14.08.2010.